

Comparison of Clinical Education Stressors from the Perspective of Apprenticeship and Internship Nursing Students and Instructors

Parisa Nahali (MSc)¹ , Azam Alavi (PhD)² , Narges Sadeghi (PhD)^{1*}

1. Community Health Research Center, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

2. Department of Nursing, Faculty of Medical Science, Shahrekord Branch, Islamic Azad University, Shahrekord, Iran.

ARTICLE INFO

Article type

Research article

Article history

Received: 2024.01.20

Accepted: 2024.03.06

Keywords

Stressful factors,
Clinical education,
Nursing.

10.22038/hmed.2024.77482.1314

ABSTRACT

Introduction: One of the main challenges in clinical education is clinical stress which affects the learning and physical and mental health of nursing students. This study aimed to compare the clinical education stressors from the perspective of apprenticeship and internship nursing students and instructors.

Materials & Methods: The present study is a cross-sectional study that was conducted in 2023. Overall, 127 apprenticeship and internship nursing students and 23 professors and instructors of Azad University of Isfahan (Khorasgan) Branch Faculty of Nursing and Midwifery were selected by convenience sampling method. In addition to ethical considerations such as completing the informed consent form, the data were collected using the standard questionnaire on clinical education stressors. Data analysis was done with descriptive and inferential statistical tests with SPSS software.

Results: The results of the study showed that there is a significant statistical difference between the mean score of the total stress factors between the three groups ($P < 0.05$). However, the most important stressors from the viewpoint of all three groups of apprenticeship and internship nursing students and Instructors were the factors related to unpleasant emotions with an average score of 3.82 ± 0.21 .

Conclusion: According to the results of the present study, recognizing stressors, focusing on creating pleasant experiences in clinical education environments by educators and relevant authorities, and having proper behavior with nursing students as well as teaching these stress skills in workshops to nursing students is recommended.

Cite this paper as:

Nahali P, Alavi A, Sadeghi N. Comparison of Clinical Education Stressors from the Perspective of Apprenticeship and Internship Nursing Students and Instructors. *Horizon of Medical Education Development*. 2024;15(4):17-26

* Corresponding author: Narges Sadeghi

Email: n45sadeghi@yahoo.com

Address: Community Health Research Center, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran

مقایسه عوامل تنش زای آموزش بالینی از دیدگاه دانشجویان کارآموز، کارورز و اساتید پرستاری

پریسا نهالی (MSc)^۱ ID، اعظم علوی (PhD)^۲ ID، نرگس صادقی (PhD)^۳ ID

۱. مرکز تحقیقات سلامت جامعه، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشکده پرستاری مامایی، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران.
۲. گروه پرستاری، دانشکده علوم پزشکی، واحد شهرکرد، دانشگاه آزاد اسلامی، شهرکرد، ایران.

مشخصات مقاله	چکیده
نوع مقاله مقاله پژوهشی	مقدمه: یکی از چالش‌های اصلی در آموزش بالینی، استرس بالینی است که بر یادگیری و وضعیت سلامتی جسمی و روحی دانشجویان پرستاری تاثیر گذار است. این مطالعه با هدف مقایسه عوامل تنش زای آموزش بالینی از دیدگاه دانشجویان و اساتید پرستاری صورت گرفت.
پیشینه پژوهش تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۰/۳۰ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۲/۱۶	روش کار: پژوهش حاضر یک مطالعه مقطعی است که در سال ۱۴۰۲ انجام شد. ۱۲۷ نفر از دانشجویان پرستاری کارورز و کارآموز ۲۳ نفر از اساتید و مربیان دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه آزاد خوراسگان به روش در دسترس انتخاب شدند. ضمن رعایت ملاحظات اخلاقی نظیر تکمیل فرم رضایت آگاهانه، داده‌ها با استفاده از پرسشنامه استاندارد سنجش عوامل استرس زای آموزش بالینی جمع‌آوری گردید. تجزیه و تحلیل داده‌ها با آزمون‌های آمار توصیفی و استنباطی با نرم افزار SPSS انجام گردید.
کلمات کلیدی عوامل تنش زای آموزش بالینی، پرستاری.	نتایج: نتایج مطالعه نشان داد، بین میانگین امتیاز کل عوامل تنش زای آموزش بالینی سه گروه اختلاف معنی دار آماری وجود دارد ($p < 0/05$). با این حال از دیدگاه هر سه گروه اساتید، دانشجویان کارآموز و دانشجویان کارورز، مهمترین عامل تنش زای عوامل مربوط به حیطه احساسات ناخوشایند با میانگین امتیاز $(0/21 \pm 3/82)$ بود.
	نتیجه گیری: مطابق با نتایج مطالعه حاضر، شناخت عوامل استرس زای، توجه و تمرکز بر ایجاد تجربیات خوشایند در محیط آموزش بالینی توسط مربیان و مسئولین مربوطه و داشتن رفتار مناسب با دانشجویان پرستاری و همچنین آموزش مهارت‌های مقابله‌ای با این استرس‌ها در کارگاه‌ها به دانشجویان پرستاری توصیه می‌گردد.

10.22038/hmed.2024.77482.1314

نحوه ارجاع به این مقاله

Nahali P, Alavi A, Sadeghi N. Comparison of Clinical Education Stressors from the Perspective of Apprenticeship and Internship Nursing Students and Instructors. *Horizon of Medical Education Development*. 2024;15(4):17-26

ایمیل: n45sadeghi@yahoo.com

*نویسنده مسئول: نرگس صادقی

آدرس: مرکز تحقیقات سلامت جامعه، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشکده پرستاری مامایی، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران.

بسمه تعالی

شرکت کننده گرامی

بدین وسیله از دانشجو جهت شرکت در پژوهش مقایسه عوامل تنش زای آموزش بالینی در کارآموزی و کارورزی است. خواهشمند است با تکمیل پرسشنامه پیش رو محققین را یاری فرمائید. اطلاعات پژوهش توسط محقق در اختیار دانشجو قرار داده شده است و دانشجو آزادانه و آگاهانه نسبت به تکمیل آن اقدام می کند. قبل از امضای این رضایت نامه مطمئن شوید که متوجه تمامی اطلاعات این فرم شده‌اید و به تمام سوالات دانشجو پاسخ داده شده است. اطلاعات این فرم به صورت محرمانه نزد محققین نگه داشته خواهد شد و نتایج پژوهش پس از اتمام در اختیار دانشجو قرار داده می شود.

با تشکر

با تکمیل پرسش نامه موافقم

آمضا

الف: مشخصات:

استاد:

هیئت علمی حق التدریس

جنس: زن مرد

وضعیت تاهل : ..... سن : .....

مدرک تحصیلی: لیسانس فوق لیسانس دکترا

سابقه تدریس بالین : کمتر از ۲ سال ۲ الی ۵ سال ۵ الی ۱۰ سال ۱۰ الی ۱۵ سال بیش از ۱۵ سال

سابقه کار بالین : کمتر از ۵ سال ۵ الی ۱۰ سال ۱۰ الی ۱۵ سال ۱۵ الی ۲۰ سال بیش از ۲۰ سال

در حال حاضر در کدام یم از دوره های زیر مشغول به تدریس هستید : کارآموزی کارورزی

نوع بخش محل کارآموزی و کارورزی : داخلی جراحی مراقبت های ویژه اورژانس سایر ...

دانشجو:

جنس: زن مرد

وضعیت فعلی در بالین : کارآموز کارورز ترم تحصیلی: .....

دانشجوی مهمان دانشجوی غیر مهمان

محل سکونت: خوابگاه منزل شخصی

نوع بخش فعلی : داخلی جراحی مراقبت های ویژه اورژانس سایر .....

پرسشنامه عوامل استرس زای آموزش بالینی
 هریک از گزینه های ذیل به چه میزان برای دانشجو استرس آور است؟

حیطه ارتباط بین فردی					ردیف
خیلی زیاد	زیاد	کم	خیلی کم	به هیچ وجه	
					۱ حمایت استاد از دانشجو
					۲ اعمال تبعیض از سوی تیم درمانی یعنی دانشجو و دانشجویان سایر رشته ها
					۳ انتقاد استاد از نحوه فعالیت دانشجو در بخش
					۴ عدم همکاری پرسنل بخش با دانشجو
					۵ شکایت کادر درمانی به استاد از عدم همکاری دانشجو
					۶ نحوه برخورد و رفتار استاد با دانشجو
					۷ انتقاد کادر درمانی از نحوه فعالیت دانشجو در بخش
					۸ رفتار و برخورد پرستاران بخش با دانشجو
					۹ رفتار و برخورد پزشکان بخش با دانشجو
					۱۰ ارزیابی استاد از نحوه عملکرد دانشجو
					۱۱ حضور اساتید بر بالین بیمار و نظارت بر عملکرد دانشجو
					۱۲ تعداد زیاد ملاقاتی ها در محیط بالینی
					۱۳ تقاضای زیاد بیماران از دانشجو
					۱۴ رفتار بیماران با دانشجو
					۱۵ سوالات زیاد بیماران از دانشجو
					۱۶ برخورد و نگرش ملاقاتی ها نسبت به دانشجو
					۱۷ تقاضای زیاد ملاقاتی ها از دانشجو
					۱۸ رفتار و برخورد سایر دانشجویان

حیطه تجارب تحقیر آمیز					ردیف
خیلی زیاد	زیاد	کم	خیلی کم	به هیچ وجه	
					۱ تذکر استاد در حضور پرسنل بخش و پزشکان
					۲ تذکر استاد در حضور بیمار و همراهان
					۳ تذکر استاد در حضور سایر دانشجویان
					۴ بلند صدا کردن دانشجو توسط پرسنل بخش
					۵ صحبت کردن همراهان بیمار راجع به رفتارهای ناشایست کادر درمانی
					۶ دیدگاه اجتماعی نسبت به حرفه

حیطه محیط آموزشی					ردیف
خیلی زیاد	زیاد	کم	خیلی کم	به هیچ وجه	
					۱ وجود امکانات رفاهی در بخش
					۲ آموزشی نبودن بیمارستان
					۳ وجود جاذبه کافی در بخش
					۴ کفایت تنوع موارد بیماری برای یادگیری
					۵ وجود مکان مناسب برای مطالعه و کنفرانس
					۶ حضور دانشجویان رشته های مختلف بر بالین بیمار
					۷ نداشتن استاد یکسان در تدریس دروس تئوری و آموزش بالینی
					۸ تکراری بودن بخش ها
					۹ تعداد زیاد دانشجویان هر رشته در بخش

حیطه تجربیات بالینی					ردیف
خیلی زیاد	زیاد	کم	خیلی کم	به هیچ وجه	
					۱ مشاهده زجر کشیدن بیماران بدحال
					۲ مشخص نبودن اهداف و شرح وظایف در محیط بالینی و وجود حالت بلاتکلیفی
					۳ نداشتن مهارت در مراقبت از بیمار
					۴ کار با بیماران درحال مرگ
					۵ مراقبت و درمان کافی از سوی پزشک معالج
					۶ مراقبت و درمان کافی از سوی سایر کادر درمانی
					۷ کافی نبودن آگاهی مهارت استاد
					۸ الزام به انجام برخی کارهای خارج از شرح وظایف
					۹ امکان کاربرد تئوری درعمل
					۱۰ میزان کار زیاد واگذار شده به دانشجو
					۱۱ احساس مسئولیت در قبال بیمار
					۱۲ احساس مسئولیت استاد در درمان و مراقبت کافی از بیمار
					۱۳ درمان ناکافی و نیمه کاره بیماران بعلت فقر و تنگدستی
					۱۴ حضور استاد در بخش
					۱۵ یکنواختی در انجام امور محوله
					۱۶ بی علاقه‌گی به انجام امور بالینی
					۱۷ بی علاقه‌گی به انجام مراقبت های اولیه بیماران
					۱۸ دادن داروی تزریقی
					۱۹ دادن داروی خوراکی

حیطه احساسات ناخوشایند					ردیف
خیلی زیاد	زیاد	کم	خیلی کم	به هیچ وجه	
					۱ نگرانی از انتقال بیماری واگیردار
					۲ ترس از فقدان دانش و مهارت
					۳ ترس از صدمه جسمی به بیمار
					۴ ترس از حضور و ارزشیابی توسط استاد
					۵ احساس عدم اعتماد به نفس
					۶ ترس از صدمه روحی به بیمار
					۷ تضاد و کشمکش با بیمار و همراهان
					۸ ترس از بیماران